

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **A., o.z.**, so sídlom v B., IČO: X., zastúpeného advokátskou kanceláriou L., s.r.o., so sídlom v B., IČO: X., proti odporkyňi **Slovenskej republiky** – Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Špitálska č. 4, **o zaplatenie 50 879,31 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 6 C 19/2010, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 28. mája 2013 sp. zn. 8 Co 145/2012, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 28. mája 2013 sp. zn. 8 Co 145/2012 **z r u š u j e** a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa v konaní domáhal, aby súd uložil odporkyňi povinnosť zaplatiť mu 51 102,60 € s úrokom z omeškania vo výške 14,25 % ročne od 18. augusta 2007 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania. Poukazoval na to, že v danom prípade bola 4. marca 2005 uzatvorená zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku k projektu „Zvýšenie rozsahu a modernizácia poskytovania komplexných odborných poradenských služieb s cieľom uľahčiť integráciu rizikových skupín na trhu práce“ (ďalej len „zmluva“) zaväzujúca odporkyňu podieľať sa na financovaní tohto projektu, cieľom ktorého bolo napomôcť osobám vo výkone trestu pri opätovnej integrácii na trhu práce prostredníctvom vzdelávacích aktivít v oblasti nadobúdania počítačových zručností. Navrhovateľ zrealizoval školenia v zmysle tohto projektu a z vlastných prostriedkov zaplatil s tým spojené výdavky, ktoré riadne vyúčtoval v záverečnej žiadosti o ich preplatenie. V rámci verifikácie jednotlivých výdavkov odporkyňa tieto výdavky neoznačila za neoprávnené, keď však zaslala žiadosť o ich preplatenie certifikačnému orgánu pre štrukturálne fondy, boli tieto výdavky

označené za neoprávnené, v dôsledku čoho ich odporkyňa odmietla preplatiť. Podľa názoru navrhovateľa tým porušila svoju povinnosť riadne finančne riadiť štrukturálne fondy a nesie zodpovednosť za škodu, ktorú navrhovateľovi spôsobila vo výške uvedenej v návrhu na začatie konania.

Odporkyňa namietala, že jej postup v danom prípade neviedol ku škode navrhovateľa, za ktorú by zodpovedala podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“).

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 13. januára 2012 č.k. 6 C 19/2010-287 návrh zamietol a odporkyňi nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení konštatoval, že v danom prípade navrhovateľom tvrdená majetková ujma nenastala v dôsledku výkonu verejnej moci v zmysle § 2 zákona č. 514/2003 Z.z. K vzniku tejto ujmy došlo v rámci zmluvného vzťahu medzi navrhovateľom a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky založeného podľa Obchodného zákonníka a spravujúceho sa jeho ustanoveniami. V prospech tohto záveru nasvedčuje to, že ak by nebola uzatvorená zmluva, nedošlo by k založeniu predmetného právneho vzťahu. Bez ohľadu na to, že finančné prostriedky boli na základe zmluvy poskytované Európskou úniou, ide o zmluvu medzi dvoma subjektmi, ktoré si celkom autonómne dohodli podmienky – práva a povinnosti tvoriace obsah ich zmluvného vzťahu. Odporkyňa v danom právnom vzťahu nevystupovala ako orgán rozhodujúci o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb, preto aplikácia § 2 zákona č. 514/2003 Z.z. neprichádza do úvahy. Zodpovednosť štátu za škodu je zodpovednosťou mimozáväzkovou, ustanovenia tohto zákona preto na daný prípad nemožno aplikovať. Navyše, ak by aj prípadne bol uvedený vzťah posudzovaný ako záväzkový, nebola by odporkyňa pasívne vecne legitimovaná – zmluvu uzatvoril navrhovateľ s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (uzatvorili ju teda dva samostatné subjekty obchodnoprávneho vzťahu). O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ odvolanie, ktorým sa domáhal zrušenia alebo zmeny napadnutého rozsudku. Podľa jeho názoru odporkyňa vystupovala v predmetnom právnom vzťahu ako orgán verejnej moci. Nesprávne je preto konštatovanie prvostupňového súdu, že v prejednávanej veci ide o súkromnoprávny vzťah dvoch subjektov, ktorý sa riadi ustanoveniami Obchodného zákonníka. Zdôraznil, že priamo zákonom bola stanovená kontrakčná povinnosť, preto sa neuplatňovala zmluvná autonómia jednotlivých

strán tohto verejnoprávneho vzťahu. Odporkyňa v danom prípade nepostupovala v súlade s normami, ktoré upravujú tento právny vzťah a navrhovateľovi tým spôsobila škodu. Vzhľadom na to nesie zodpovednosť za škodu, ktorá navrhovateľovi vznikla. Poznamenal, že nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci je aj jeho nečinnosť – odporkyňa ani do podania odvolania náležite nereagovala na jeho písomné výzvy a žiadosti.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu poukázala na to, že Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky nekonalo v danom prípade za štát, ale vo svojom mene ako samostatný subjekt daného obchodnoprávneho vzťahu, pričom navrhovateľovi nenariadilo („mocensky“) uzatvoriť zmluvu – navrhovateľ sa pri tom rozhodoval celkom autonómne. Bolo teda len na ňom, či zmluvu uzatvorí alebo nie. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 28. mája 2013 sp. zn. 8 Co 145/2012 napadnutý rozsudok potvrdil a odporkyňa nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení uviedol, že súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním zistil v potrebnej miere rozhodujúce skutkové okolnosti, z nich vyvodil správne skutkové závery, ktoré náležite právne posúdil. Pri právnom posudzovaní veci správne aplikoval a interpretoval ustanovenia Obchodného zákonníka, ako aj zákona č. 514/2003 Z.z. a zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Odvolací súd poukázal na to, že navrhovateľ v odvolaní zopakoval svoju argumentáciu uvádzanú už v konaní na súde prvého stupňa, preto v plnom rozsahu poukázal na vecne správne, presvedčivé a výstižné odôvodnenie rozsudku súdu prvého stupňa (§ 219 ods. 1 a 2 O.s.p.). Zdôraznil, že obsah odvolania nie je spôsobilý spochybniť správnosť týchto záverov z hľadiska navrhovateľom uplatneného odvolacieho dôvodu (§ 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p.). Ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu oproti tomu, ktorý zistil už súd prvého stupňa. Zdôraznil, že účastníci na základe ich zmluvného konsenzu uzatvorili zmluvu, v procese dojednávania ktorej Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky nevystupovalo ako orgán verejnej moci, ale ako subjekt súkromnoprávneho vzťahu upraveného ustanoveniami Obchodného zákonníka. Navrhovateľ nebol nútený uzatvoriť zmluvu. Uzatvorením zmluvy sa síce stal súčasťou finančnej kontroly a finančného riadenia orgánmi štátu, to však nič nemení na tom, že právny vzťah účastníkov si zachoval súkromnoprávny charakter. Navrhovateľ sa nedomáhal plnenia z dôvodu porušenia povinností orgánu štátu v rámci

finančnej kontroly (v rámci verejnoprávneho vzťahu); išlo mu o plnenie zo zmluvy, ktoré mu (v súkromnoprávnom vzťahu) neposkytla zmluvná protistrana, nevystupujúca v danom prípade ako orgán verejnej moci s donucujúcou právomocou.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal navrhovateľ dovolanie. Uviedol, že postupom prvostupňového a odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. tým, že mu v prebiehajúcom konaní neboli riadne doručované písomnosti a v konaní došlo „aj k viacerým procesným pochybeniam“. Nebolo mu doručené ani vyjadrenie odporkyne k jeho odvolaniu, v dôsledku čoho nemal možnosť reagovať na toto vyjadrenie. „V neposlednom rade, odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z iného dôvodu, vychádzajúceho zo skutočností ktoré neboli navrhovateľom tvrdené a ani súd prvého stupňa sa s nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal, bez toho, aby účastníkovi konania umožnil sa k novým právnym záverom vyjadriť, prípadne predložiť dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými“. V závere dovolania navrhovateľ namietol, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), najmä pokiaľ ide o výklad pojmu „verejná moc“ a „sféru, do ktorej zmluva medzi navrhovateľom a odporkyňou spadá“. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k dovolaniu vyslovila názor, že súdy neodňali navrhovateľovi možnosť konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) a že napadnutý rozsudok spočíva na správnych skutkových a právnych záveroch. Žiadala preto dovolanie „zamietnuť“.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)] po zistení, že dovolanie podal včas navrhovateľ (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený v súlade s ustanovením § 241 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

1. V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. možno dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Dovolanie navrhovateľa smeruje proti rozsudku. Dovolanie proti rozsudku je prípustné, ak je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Prípustnosť podaného dovolania z uvedených ustanovení nevyplýva – napadnutý nie je zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu (§ 238 ods. 1 O.s.p.), dovolací súd v tejto veci dosiaľ nezaujal záväzný právny názor (§ 238 ods. 2 O.s.p.) a dovolanie smeruje proti takému potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 3 O.s.p.

2. Dovolanie navrhovateľa by bolo procesne prípustné, len ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 237 O.s.p. O vadu tejto povahy ide vtedy, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z vád vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania navrhovateľa preto z týchto ustanovení nemožno vyvodíť.

Navrhovateľ tvrdí, že súdy mu v danom prípade odňali možnosť konať procesným postupom zakladajúcim vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. O procesnú vadu uvedenú v tomto ustanovení ide vtedy, keď súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a svojím postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva [v zmysle § 18 O.s.p. majú účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd je povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv – vid' napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O.s.p.), nazeráť do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O.s.p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O.s.p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O.s.p.), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O.s.p.)].

2.1. Navrhovateľ v dovolaní tvrdí, že k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo tým, že „odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa z iného dôvodu, vychádzajúceho zo skutočností ktoré neboli navrhovateľom tvrdené a ani súd prvého stupňa sa s nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal, bez toho, aby účastníkovi konania umožnil sa k novým právnym záverom vyjadriť, prípadne predložiť dôkazy, ktoré sa z hľadiska doterajších právnych záverov súdu prvého stupňa nejavili významnými“.

Podľa právneho názoru dovolacieho súdu je táto argumentácia nedôvodná.

Dovolací súd poukazuje na to, že odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Ak je odvolací súd toho názoru, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci nebolo použité a je pre rozhodnutie veci rozhodujúce, vyzve účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili (§ 213 ods. 2 O.s.p.).

V preskúmvanej veci odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok ako vecne správny nielen podľa § 219 ods. 1 O.s.p., ale aj podľa § 219 ods. 2 O.s.p. [odkaz na toto ustanovenie je uvedený na strane 5 (3. odsek) rozsudku odvolacieho súdu]. Aj bez výslovného vyjadrenia to znamená, že odvolací súd nielenže považoval odvolaním napadnuté rozhodnutie za vecne správne, ale že sa aj stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozsudku. Pokiaľ nad rámec toho, čo uviedol už súd prvého stupňa, vyslovil svoje ďalšie závery, nedošlo k porušeniu ustanovenia § 213 ods. 2 O.s.p. Ako už totiž uviedol najvyšší súd v R 56/2012, „pokiaľ sa odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozsudku v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi prvostupňového rozhodnutia a nad ich rámec uviedol ešte aj ďalšie, z pohľadu prvostupňového konania nové dôvody, jeho rozhodnutie nie je rozhodnutím prekvapivým. Takýto postup súdu nie je odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p.“.

2.2. Navrhovateľ namietol aj to, že napadnutý rozsudok spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), najmä pokiaľ ide o výklad pojmu „verejná moc“ a pokiaľ ide o „sféru, do ktorej zmluva medzi navrhovateľom a odporkyňou spadá“.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá (viď R 54/2012 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). Nejde totiž o vadu konania uvedenú v ustanovení § 237 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Treba dodať, že vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. by nemohlo založiť ani (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi v otázke pasívnej legitímácie [vecnou legitímáciou sa rozumie stav vyplývajúci z hmotného práva, v rámci ktorého jeden účastník je subjektom

hmotnoprávneho oprávnenia (subjekt aktívne vecne legitimovaný) a druhý účastník subjektom tomu zodpovedajúcej hmotnoprávnej povinnosti (subjekt pasívne vecne legitimovaný)].

2.3. Pre prípad, že navrhovateľ vytýka súdom nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí, dovolací súd uvádza, že judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) považuje túto nesprávnosť za tzv. inú procesnú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), ktorá ale prípustnosť dovolania nezakladá. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky sa „väčšinovým názorom svojich senátov priklonil k tej judikatúre najvyššieho súdu, ktorá prijala záver, že nedostatok riadneho odôvodnenia rozsudku nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale len tzv. inú vadu konania podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“ (viď nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2013 sp. zn. III. ÚS 551/2012).

Z rovnakého dôvodu – iba pre prípad, že dovolateľ namieta aj nedostatočné obstaranie skutkových podkladov pre rozhodnutie súdu – dovolací súd uvádza, že neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (viď viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).

Na doloženie aktuálnosti a správnosti vyššie uvedených záverov týkajúcich sa prípustnosti dovolania najvyšší súd uvádza, že Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení z 27. marca 2014 sp. zn. IV. ÚS 196/2014 zotrval „na opakovane vyslovenom závere (napr. IV. ÚS 481/2011, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012) o ústavnej udržateľnosti názoru najvyššieho súdu, podľa ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p.“.

2.4. K námietke, že navrhovateľovi nebolo doručené vyjadrenie odporkyne k jeho odvolaniu, v dôsledku čoho nemal možnosť vyjadriť sa k nemu, senát najvyššieho súdu, ktorý koná a rozhoduje v preskúmvanej veci, poukazuje na to, že k danej problematike v minulosti zaujal právne závery vo viacerých rozhodnutiach vydaných do 13. januára 2015 (viď napríklad sp. zn. 3 Cdo 24/2011, 3 Cdo 23/2011, 3 Cdo 129/2011, 3 Cdo 257/2012, 3 Cdo 258/2012), v ktorých opakovane konštatoval nasledovné:

Ak nejde o prípad uvedený v § 209 ods. 1 druhej vete O.s.p., doručí súd prvého stupňa odvolanie ostatným účastníkom, a ak odvolanie smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej, vyzve účastníkov na vyjadrenie k odvolaniu; iná povinnosť mu z týchto ustanovení nevyplýva. Z Občianskeho súdneho poriadku teda nevyplýva povinnosť odvolacieho súdu predložiť druhému účastníkovi konania spätne na zaujatie stanoviska vyjadrenie druhého účastníka konania k opravnému prostriedku. Súd nie je povinný donekonečna udržiavať stav konfrontácie medzi podaniami účastníkov konania – je iba na jeho posúdení, kde je rozumná hranica takúto konfrontáciu ukončiť (III. ÚS 144/2012, III. ÚS 507/2012, IV. ÚS 19/2012). Pokiaľ má odvolací súd k dispozícii potrebné argumenty, ako aj pri dodržaní dikcie ustanovenia § 209a O.s.p. pristúpi k rozhodnutiu vo veci samej (viď tiež III. ÚS 72/09, IV. ÚS 462/2010, IV. ÚS 19/2012, III. ÚS 296/2011.). Odňatie možnosti pred súdom konať nezakladá teda sama skutočnosť, že odvolateľovi nebolo predložené vyjadrenie druhej procesnej strany k jeho odvolaniu. Obdobné právne závery boli vyslovené aj v ďalších rozhodnutiach najvyššieho súdu (viď napríklad sp. zn. 5 Cdo 40/2012 a 1 Cdo 17/2011). Iný pohľad na realizáciu práva účastníka oboznámiť sa s vyjadrením procesnej protistrany by mohol v praxi znamenať neustály (neprestajne sa opakujúci a nikdy nekončiaci) proces vyjadrovania sa jedného účastníka konania k vyjadreniu druhého účastníka konania; takýto pohľad by mohol mať až znaky prílišného právneho formalizmu, odporujúceho materiálnemu chápaniu princípu právneho štátu.

2.5. Európsky súd pre ľudské práva vydal 13. januára 2015 rozsudok vo veci Trančíková proti Slovenskej republike, v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel Európsky súd pre ľudské práva k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nebola vyjadрила v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia.

V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé

konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vychádzajúc z uvedeného bolo v preskúmvanej veci potrebné zohľadniť, že vyjadrenie odporkyne (viď č.l. 295 až 298 spisu) k odvolaniu navrhovateľa (viď č.l. 291 až 293 spisu) bolo formulované ako právna a skutková argumentácia a navrhovateľovi mala byť preto daná možnosť oboznámiť sa s týmto vyjadrením. V danom prípade táto možnosť nebola navrhovateľovi vytvorená, preto opodstatnene tvrdí, že mu tým bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

3. Vzhľadom na to, že v konaní bola navrhovateľovi odňatá možnosť pred súdom konať, je jeho dovolanie nielen prípustné (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ale aj opodstatnené (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.). Najvyšší súd preto napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 243b O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o dovolaní, záväzný.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 12. marca 2015

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková